

Zaključki sekcijske razprave o kmetijstvu

Predsedstvo OK SZDL Ljubljana Moste-Polje je 13. aprila 1989 v Zadrudnem domu Zadvor sklicalo sekcijko razpravo o kmetijstvu z naslovom »Kaj smo in bomo storili v kmetijstvu v naši občini v letih 1988/89«.

Sekcijo so organizirali zato, da pregledajo uresničevanje sklepov, sprejetih na sekciji 22. marca 1988 in obravnavajo možnosti reševanja tekoče problematike v kmetijstvu in gozdarstvu na območju občine Moste-Polje.

Udeleženci so obravnavali tudi dopolnila k Ustavi SR Slovenije, predvsem tista, ki obravnavajo kmetijstvo.

Na osnovi razprave so bili oblikovani naslednji ZAKLJUČKI:

1. Prisotni ugotavljajo, da je sekcijki pristop k razreševanju pereče problematike v kmetijstvu ena izmed uspešnih oblik, saj je bilo realiziranih vrsto zaključkov predhodne sekcije – predvsem tisti, ki jih je mogoče rešiti v okviru družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij občine, še vedno pa so ostala nerešena vprašanja, ki so rešljiva izven lokalnega območja (kreditiranje, cenovno nesorazmerje, dedovanje kmetij, socialna varnost, položaj kmečke žene, itd.). Vendar pa naša pobuda tudi vpliva na razreševanje odprtih perečih problemov.

V nakaterih predelih občine je še vedno nerešeno vprašanje odškodnin za škodo, ki jo povzročijo divjadi – kar je predvsem posledica premajhnega sodelovanja kmetov in lovskih družin.

2. Udeleženci ugotavljajo, da kljub prizadevanju še vedno ni

rešena problematika cen mleka, kar vpliva na njegovo proizvodnjo. Treba je proučiti možnost, da bi plačevali mleko v krajšem intervalu (akontacija plačila) in s tem vplivali na negativni vpliv inflacije na to proizvodnjo (sedaj kmetje kreditirajo potrošnje skoraj 50 dni).

SZDL Ljubljana Moste-Polje si bo prizadevala skupaj s TZO in kmetijsko zadrugo za rešitev tega problema. V zvezi s tem mora več narediti tudi SOZD Mercator, v katerega so vključeni tudi naši kmetje.

3. Zaradi neugodnih pogojev kreditiranja kmetijstva mora TZO Dobrunje zagotoviti predvsem večje koriščenje nepovratnih sredstev – t.j. sredstev iz razvojnega programa za tehnološke izboljšave. Le s temi sredstvi je možen nadaljnji razvoj kmetijske pridelave. Sekcija meni, da bi se v to aktivnost moral bolj vključiti tudi SIS za kmetijstvo in preskrbo Ljubljana.

4. Sekcija bo skupno s TZO pobudnik za reševanje tega problema.

4. Osnovne usmeritve kmetijstva v občini ni treba spreminjati in je treba še naprej razvijati pridelavo mleka in mesa ter njivsko vrtnarstvo (zelenjadarstvo) za potrebe ljubljanskega trga. Tovrstna proizvodnja pokriva dokajšen delež oskrbe za svežo zelenjavo v Ljubljani.

SZDL Ljubljana Moste-Polje bo skupaj s TZO Dobrunje vplivala na vse činitelje, ki omogočajo razvijanje tovrstne usmeritve gospodarjenja v občini.

5. Še naprej si bomo prizadevali za reševanje problematike pokojninskoinvalidskega zavarovanja kmetov, položaja kmečke žene-mater ter za spremembo zakona o dedovanju, ki naj se spremeni tako, da se nujni delež zmanjša in postavi v korekacijo z obsegom letne proizvodnje kmetije oz. njenim dohodkom. Delež je treba znižati, če želimo ohraniti normalno delovanje kmetije kot produkcijske enote, ki zagotavlja družini ustrezen ekonomski položaj.

Navedeno sistemsko vprašanje je treba ob sodelovanju TZO in OK SZDL Ljubljana Moste-Polje rešiti v okviru spiza oz. Skupščine SR Slovenije.

6. Sekcija predlaga, da kmetijsko-zemljiška skupnost Ljubljana

Moste-Polje v sodelovanju s TZO prouči možnost za vrnitev slabo obdelanih zemljišč oz. tistih izven kompleksov, za kar je treba sprožiti tudi pobudo za spremembo obstoječe zakonodaje.

Pobudnik za spremembo zakonodaje je OK SZDL Ljubljana Moste-Polje.

7. Udeleženci ugotavljajo, da je kmetijsko-zemljiška skupnost uspešno varovala oz. ščitila kmetijska zemljišča in izvajala ustrezne agrarne operacije (agro – in hidro – melioracije, čiščenje pašnikov, itd.), in usmerjala promet in rabo kmetijskih zemljišč.

8. Sekcija se je zavzela za tako dopolnitev zakona o gozdovih, da bo glas kmeta-latnika gozda bolj odločujoč. Doseči je treba opustitev biološkega prispevka v primeru uporabe lesa za lastne potrebe oz. za modernizacijo kmetije.

Občinska konferenca SZDL v sodelovanju s TOK Domžale bo dala pobudo za navedene spremembe.

9. Sekcija podpira prizadevanja, da v procesu dopolnitve ustave pride do večje veljave zadrudništva, da se opredeli zadrudna lastnina in da so kmetje upravljalci svoje organizacije – zadruge. Doseči je treba vrnitev zadrudne lastnine in s tem vzpostaviti možnost, da bo gospodarjenje z vsemi ustvarjenimi sredstvi stvar edino zadrudnikov.

JOŽE BEVEC, predsednik sekcije

Vzpon in ne zaton zveze komunistov

V zvezi komunistov smo sredi velikih prizadevanj za dosledno uresničevanje družbenih reform (gospodarske, družbene in prenovne zveze komunistov), s katerimi naj bi uveljavili projekt materialno bogatejšega, humanejšega ter prenovljenega socializma. V teh prizadevanjih se soočamo s številnimi protislovji v domovini, kakor tudi s krizo socializma v svetu. Težki problemi gospodarske učinkovitosti, uveljavljanje politične demokracije z ustanavljanjem novih družbenih gibanj, ustavne spremembe, izzivi sodobne znanstvene in tehnološke revolucije v svetu zagotovo terjajo od zveze komunistov in drugih sil socialistične reforme, ki terjajo energično poslovanje od vsega tistega, kar je povzročilo sedanjo družbeno krizo in pogumno udeležanje nove kakovosti življenja, ki mora čimprej dati konkretne rezultate. Politična pobuda, ki naj bi jo pri tem imela zveza komunistov, se kaže v iskanju idej, pobud, predlogov in vzpodbujanju pri nastanjanju novih razvojnih programov, ki naj bi bili prvenstveno odprti v svet. Nova vloga ZK je tedaj v tem, da ona ne piše programov in se neposredno ne vmešava v poslovanje podjetij, je pa soodgovorna za ustvarjanje pogojev, da do programov – projektov pride. Zavaljo tega se tudi projektno organizira.

V teh vsebinskih okvirih potekajo programsko volilne seje osnovnih organizacij ZK, ki ocenjujejo uresničevanje usmeritev 10. in 13. kongresa ZK, obeh konferenc ZK, programov dela MK ZKS in OO ZKS ter o skupnih programskih usmeritvah ZK v Ljubljani. Na podlagi prvih vtisov lahko ugotovimo, da so se komunisti v OO ZKS, kjer so že opravili programske-volilne seje, resno in odgovorno lotili vprašan lastne sredine in zadev, ki so ta čas aktualne v naši družbi.

Programsko – volilne seje osnovnih organizacij pa so hkrati vsebinska organizacijska in kadrovska priprava za izvedbo programsko volilne seje občinske in mestne organizacije ZKS (sredi oktobra t. l.) in za 11. kongres ZKS in 14. kongres ZKJ. Prva gradiva – poročila o delu so že objavljena za občo partijsko razpravo v osnovnih organizacijah in organih ZKS v občinah. Člani ZK, pa tudi nečlani, pričakujejo od 11. kongresa ZKS, še zlasti pa 14. kongresa ZKJ, sintezo o številnih zadevah, ki so v preteklosti domala pripeljala ZKJ do razpوتا, do medrepubliškega zaostovanja, do odprtih sporov na mednarodni podlagi, poneumljanja, medijske vojne, politike ulice, mitingaštva in pogramštva. Toda, če hočemo tako sintezo sprejeti, jo moramo graditi od spodaj navzgor, za kar premoremo dovolj znanja, modrosti in energije. Organizirajmo se tako, da bomo kohezivni, odzivni, učinkoviti, fleksibilni; določimo si načela racionalnosti, konkretnosti in učinkovitosti; določimo si prioritete: ne ukvarjajmo se z vsem, ker ne bomo storili ničesar. Naš cilj naj bo – dobra politika, ki bo uživala zaupanje ljudi.

IVAN KUCHAR

Kmetijstvo, lovstvo in varstvo okolja

Zadnjih 20 let beležimo nezadržno zmanjševanje njivskih površin zaradi urbanizacije in opuščanja njiv. Letno zgubimo 2.000 ha njiv. Ta trn bo nujno treba ustaviti in preusmeriti tako, da se bo delež njiv do leta 2000 zmerno povečal. To bi dosegli z melioracijo in spreminjanjem travnikov nazaj v njive. Skupna površina obdelovalne zemlje se verjetno ne bo bistveno spremenila, izboljšala naj bi se struktura v korist njiv. Najboljšo zemljo izgubimo z drobljenjem na račun majhnih zemljišč in pašnikov, ki se deloma že opuščajo. To velja predvsem za zemljo v zasebni lasti, ki pa predstavlja skoraj 84 % vseh kmetijskih površin. Povprečna velikost naših kmetij se nenehno zmanjšuje, čeravno v svetu število kmetij pada, velikost kmetij pa raste. Posebno je to opazno v zadnjih 60 in 70 letih.

Razdrobljenost oziroma neugodna lastniška in parcelna struktura sodijo med temeljne vzroke nizke produktivnosti v zasebnem kmetijstvu in so resna ovira za večjo intenzivnost pridelovanja hrane v Sloveniji. Glavni cilj kmetijskozemljiške politike mora biti oblikovanje večjih proizvodnih enot, oziroma večanje povprečne velikosti kmečkih gospodarstev in koncentracija zemljišč, namesto drobljenja. Republika Slovenija ima dobre razvojne možnosti za živinorejo in to predvsem v govedoreji z doma pridelano krmo in pašo, in največje proizvodnje mesa in mleka itd.

Zadnje čase nam malo pomenijo veliki in moderni hlevi, ki pa so ponekod skoraj prazni. Cena proizvoda iz teh hlevov je zaradi odplačevanja anuitet previsoka. Zato je skrajni čas, da intenziviramo poljedelstvo in popasemo vse možne površine.

Spremembe v strukturi in koncentraciji kmetijskih zemljišč so hkrati posegi v življenski prostor divjadi. Pri načrtovanju kmetijstva bomo morali upoštevati odnos do divjadi KOT DOBRINE SPLOŠNEGA DRUŽBENEGA POMENA, ki je tudi pod POSEBNIM DRUŽBENIM VARSTVOM z dveh strani. Pri posegih v kmetijski prostor je treba čim bolj omiliti slabšanje naravnih razmer predvsem za poljsko divjadjo, po drugi strani pa zagotoviti učinkovitejša ukrepe za preprečevanje škode od divjadi, ravno tako pa škodo na divjadi.

Škoda, ki jo povzroča divjad na kmetijskih pridelkih, je dvojnja. Prvo se kaže v zmanjšanju kmetijskih pridelkov in drugo v opuščanju obdelovalne kmetijskih zemljišč in odseljevanja ljudi iz hribovitih predelov. Neki zdomec iz Kočevja pravi, če bi še živel doma, bi moral poleti spati v detelji, jeseni v krompirju, koruzi, pesi in zelju ter se bojevati z jeleni, prašiči in medvedji. Zato pravi, da se raje odpove rodni grudi in nadaljuje delo v tujini, njegove njive pa izginjajo.

Škodo v kmetijstvu, gozdarstvu, vinogradništvu in ostalih panogah povzročajo divjadi, ki stalno živi tam in prehodna divjad, ki je včasih še hujska in bolj neusmiljena do pridelkov.

VZROKI ZA VEČJE ŠKODE PO DIVJADI:

1. povečanje številčnosti divjadi,
2. neustrezno spolno in starostno zmerje,
3. pomankanje ustreznih, kakovostnih hrane, oziroma primernih pa-

številstvo divjadi ter proizvodnimi interesi gospodarstva.

O (nekaterih) škodljivih vplivih divjadi na okolje govorimo takrat, ko stopnja izkoriščanja okolja od divjadi preseže družbeno sprejemljivo raven. Kriteriji pa niso vsakljivi, enaki ali celo subjektivni. Divjadi ne moremo in ne smemo prekomerno zmanjšati, ker je že dolgo znano, da je osnovni pogoj za uspešno ohranitev določene vrste divjadi, obstoj njene populacije v določeni velikosti, gostoti in sestavi.

ZAŠČITA PRED ŠKODO:

Določene njivske površine se dajo tudi zaščititi z ograditvijo z lesom, žico, električnim pastirjem, raznimi strašili, strašilnimi streli, privezanimi psi, z kurjenjem ognja, z škropljenjem z raznimi zasmrjavalnimi sredstvi, hrupom itd.

Z drugo besedo, uporabljajo se: mehanična, kemična, električna, ultrazvočna in podobna sredstva. Velik pomen ima tudi pravočasno krmljenje predvsem divjih prašičev. Pri tem ločimo – dopolnilno, – preprečevalno, – zimsko krmljenje.

Z krmljenjem se avtomatsko zmanjša življenski prostor divjadi. To pa ima tudi svoje negativne strani, možnost širjenja raznih bolezni, predvsem zajedavskih. Preprečevalno krmljenje je smiselno jeseni, ko se divjad hrani z enolično hrano več mesecev, ki je pretežno sestavljena iz škroba in rastlinskih beljakovin. Zaradi pomankanja živalskih beljakovin divji prašiči začno riti po kmetijskih površinah, kjer iščejo črve, žuželke itd.

Ker divjad nekaterih rastlin ne mara, je priporočljivo prav te rastline

gojiti na določenih površinah. Pri ostalih kmetijskih posevkih moramo biti zelo pozorni glede na čas spravila. Nešteto krat se zgodi, da divjad prehiti kmeta in pospravi pridelek. Divjad, predvsem prašiči, rajši obiskujejo zamenjarna polja, oziroma polja z nizko agrotehnično kulturo, kakor pa polja z visoko agrotehnično kulturo. Krompir, ki je bil škropljen proti kloradskemu hrošču prašiču smrdi 3 tedne. Divji prašiči tudi nima rad resastega jetmena itd.

ZAKLJUČEK:

Doberšen del slovenskega in tudi drugega jugoslovanskega prostora je v hribovitem svetu, za katerega so že dlje časa, zlasti pa po zadnji vojni, značilni zmanjševanje gostote prebivalstva, procesi staranja in povečevanja deleža ostarelega prebivalstva, odseljevanja aktivnega prebivalstva in postopno praznjenje posameznih območij.

Nadaljevanje teh procesov, ki povzročajo opuščanje rabe kmetijskih zemljišč, oteženo gospodarjenje z gozdovi in drugimi naravnimi viri, propadanje naselij in infrastrukturnih objektov, izginjanje kulturne krajine, ima lahko glede na delež hribovskih območij v celotnem jugoslovanskem prostoru težke gospodarske in družbene posledice.

Iz navedenega je razvidno, kako nujen je stalni dialog med kmetijci, gozdarji in lovci, če hočemo, da bomo ohranili naše kmetijstvo, gozdove, divjad in obenem varovali naše okolje, ki je pokazatelj dialoga.

Janez Zajc, dipl. vet.

● O PISANJU V NEDELJSKEM DNEVNIKU

So občinska glasila potrata?

S tem naslovom je bil 27. avgusta v Nedeljskem dnevniku objavljen prispevek izpod peresa J. T. V tem prispevku avtor razpreda misel iz naslova in se trudi bralca prepričati, da so občinska glasila ena velika potrata, ker so zastojni in jih prejmejo tudi tisti, ki jih ne berejo. Vsako ocenjevanje uspešnosti obveščanja z občinskim časopisom ima za nesmiselno, po njegovem je gibanje prodane naklade edino merilo uspešnosti obveščanja. Zato naj bi imeli tudi občinska glasila vsaj delno naročnino. Ni potrebe, da bi podrobneje razpletal članek J. T. saj je napisan z enim samim ciljem, očrtni občinska glasila in od občin dobiti denar, ki ga te namenijo zanje. Takih prispevkov smo že kar nekaj let vajeni, kljub oceni, ki je bila pred leti o občinskih glasilih v Ljubljani narejena in s katero je bila potrebnost občinskih glasil ljubljanskih občin potrjena. Tedaj je bila v zaključkih ugotovljena tudi potreba po medsebojnem sodelovanju v prid celovitejšega obveščanja

v Ljubljani. Pa s sodelovanjem ni bilo nič. Vrstijo se le pritiski preko mestnih organizacij in organov ter s podobnimi ali še manj spodobnimi prispevki od tega v ND. Čeprav stanovski kolegi, nekateri pozabijo na vse manire in bralcem ponudijo neresnice, da se človeku zavrti. Tudi J. T. je svoj izdelek okrasil s cvetlico, ki naj bi bila detonator na bombi in zaradi katere predvsem se v našem glasilu oglašam.

... Primer: samo tisk zadnje številke Dogovorov (občina Ljubljana-Center) je stal 1,5 milijarde dinarjev! S tem denarjem pa se da kupiti približno 15 avtomobilov...

Ves prispevek J. T. je grajen na tem strahotnem strošku za tisk, na teh velikih denarjih, ki jih pa v resnici ni. Stroški tiskanja Dogovorov so bili res 1,5 milijarde, vendar starih dinarjev, torej 15 milijonov dinarjev in nič avtomobilov. Človek se zmoti, bi rekli, vendar pri tej hiši se glede občinskih glasil

tako radi zmotijo, da jim tega ne moremo več verjeti.

Tiskanje junijske št. Naše skupnosti v nakladi 25.698 izvodov je stalo 18 milijonov dinarjev, julijska številka pa je stala že 28 milijonov dinarjev. Januarska številka pa na primer samo 8 milijonov za 1000 izvodov večjo naklado.

Našim bralcem sem ob tej »pomotiv« v ND dolžan povedati, da o našem občinskem glasilu veliko razmišljamo že vseh trideset let izhajanja, saj se nam nista nikoli cedula med in mleko. Prav ta čas v več krajevnih skupnostih opravljamo anketo o bralnosti, distribuciji in vsebinski zasnovi Naše skupnosti. Pripravljamo pa še druge racionalnosti in tudi obravnavo na seji občinske konference SZDL.

SLAVKO GERLICA

● 30 LET IZHAJANJA NAŠE SKUPNOSTI Pred tridesetimi leti kupili počitniški dom za otroke

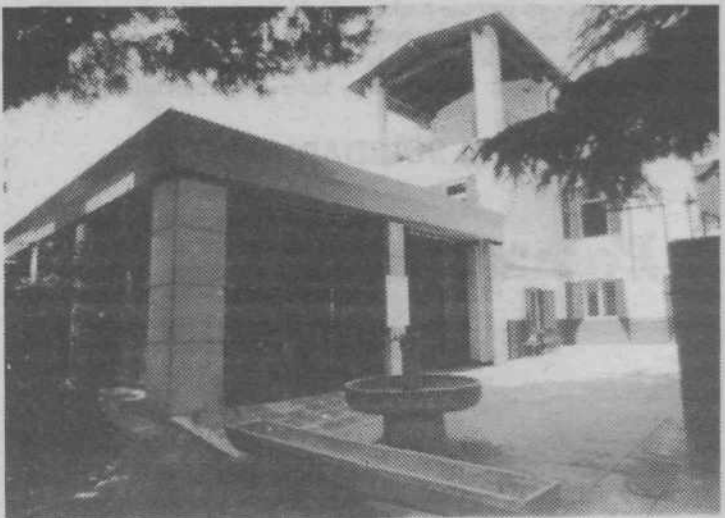
Ko v tem jubilejnim letu brskamo po starih številkah prvih letnikov Naše skupnosti, najdemo v njih izjemno zanimive zapise. V njih je z besedo in fotografijo odslikana vsa preteklost povojne graditve. Prizadevanja organizacij, organov in posameznikov, da bi se kot občina čim hitreje razvil in v njej ter Ljubljani čim bogatejše živeli.

Med vrednotami, ki so tako kot Naša skupnost nastale pred 30 leti, je tudi današnji ugledni počitniški dom za otroke v Zambratiji. Tri desetletja nazaj smo bili mnogo revnejši, kot smo danes, pa vendar, skrb za otroke in mladino je bila tedaj v središču pozornosti. Otroci iz občine Moste (še brez Polja) so do tedaj letovali vsako leto drugje, kar je povzročalo obilo organizacijskih težav. Dolgoletna

želja, da bi imeli svoj počitniški dom ob morju, se je uresničila leta 1959, ko je moščanski občinski ljudski odbor kupil v Zambratiji stavbo, ki jo je preuredil v počitniški dom za otroke. Ta je odšel stalna počitniška postojanka za vse otroke naše, od leta 1961 združene, občine Lj. Moste-Polje.

Preureditev doma je terjala še veliko denarja in tudi pridnih rok društva prijateljev mladine in tudi drugih občinskih delavcev. Vsega ni bilo mogoče preurediti že prvo leto, zato je bilo postopno in če danes pogledamo vseh teh trideset let, lahko kar zaključimo, da se je dom preurejal vseh 30 let in je šele letos popoln, funkcionalen in dokončan.

No, kot smo rekli, občinski ljudski odbor Moste je stavbo kupil leta 1959, leta 1960 je od 17.

Z zgraditvijo nove jedilnice, na prostoru stare – provizorične v letošnji sezoni, je počitniški dom ne le ogromno pridobil glede kvalitete bivanja otrok, temveč je dobil tudi svojo dokončno in dokaj sodobno podobo. Jedilnica je delo arhitekta Gabrijelčiča in delavcev Gradisa, TOZD Koper. (Foto: S. G.)

MISEL:

Če bi v naši občini imeli dve občinska glasila, pa za obe premalo denarja, bi verjetno imeli vsaj toliko modrosti, da bi ukiniteli eno od občinskih in ne krajevna glasila.

junija pa do 8. septembra že letovalo 344 otrok, starih od sedem do 15 let. Bile so štiri izmene po 21 dni. Tokrat toliko o tej veliki pridobitvi za občino izpred tridesetih let. Prihodnjic pa bomo zapisali o sedanjih celovitih podobah počitniškega doma v Zambratiji in seveda o letošnji sezoni.

S. G.